

16
października
ŚWIĄTOWY
DZIEŃ
ŻYWNOCI

MAR
NOWA
NIE

jedzenia
to ŚMIERDZĄCA
sprawa

Mecenat

Patronat

MINISTERSTWO
EDUKACJI
NARODOWEJ

Partner

FUNDACJA
SZKOŁA
NA WIDELCU

Federacja
Konsumentów

IJHARS

„NIE MARNUJ JEDZENIA 2016”

Część 1

Federacja Polskich Banków Żywności

Ile żywności się marnuje?

Co najczęściej wyrzucają Polacy i dlaczego?

Banki Żywności - pomocni w szybkim i skutecznym zagospodarowaniu żywności!

Ile żywności się marnuje?

Dostęp do żywności jest jednym z głównych wyzwań obecnego wieku. Organizacja Narodów Zjednoczonych na lata 2015-2030 przewidziała **17 celów rozwojowych**. Cel 12. dotyczy **zapewnienia wzorów zrównoważonej konsumpcji i produkcji**, aby do 2030 roku **zmniejszyć o połowę marnotrawstwo żywności** w rolnictwie, przetwórstwie, sprzedaży oraz konsumpcji (United Nations, Sustainable Development Goals).

Na świecie, według raportu Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa FAO (2013) całkowita strata części jadalnych produktów wynosi **1,3 mld ton rocznie** (Global food losses and food waste, Food and Agriculture Organization of the United Nations, Roma, 2011).

Eurostat (2010-2015) podaje, że źródłami strat i marnotrawstwa żywności w Unii Europejskiej są **wszystkie etapy łańcucha produkcji i dystrybucji żywności**, choć w różnym stopniu. W 2016 grupa projektowa EU Fusion, działająca na zlecenie Komisji Europejskiej, wskazuje, że głównym źródłem marnotrawstwa są wciąż **gospodarstwa domowe (53%) a następnie przetwórstwo (19%), gastronomia (12%), produkcja (11%) oraz sprzedaż (5%)** ("Food waste data set for EU-28", 2016, EU Fusions). W Unii Europejskiej (28) marnuje się rocznie **88 mln ton żywności** (± 14) w tym jadalnych i niejadalnych części pożywienia. W przeliczeniu na każdego mieszkańca marnowane jest średnio **173 kg**. Ilość ta stanowi ekwiwalent 20% całej produkcji w Unii Europejskiej. Straty sięgają 143 mld Euro rocznie. Gospodarstwa domowe odpowiadają za niemal **47 mln ton** wyrzucanego jedzenia, co stanowi 98 mld Euro rocznie. Koszt ten jest znaczny również ze względu na kumulację na tym etapie wszystkich kosztów związanych z produkcją, transportem i obróbką kulinarną żywności.

Tab. 1 Szacunkowa wartość marnowanej żywności oraz koszt w różnych sektorach spożywczych w UE 28.

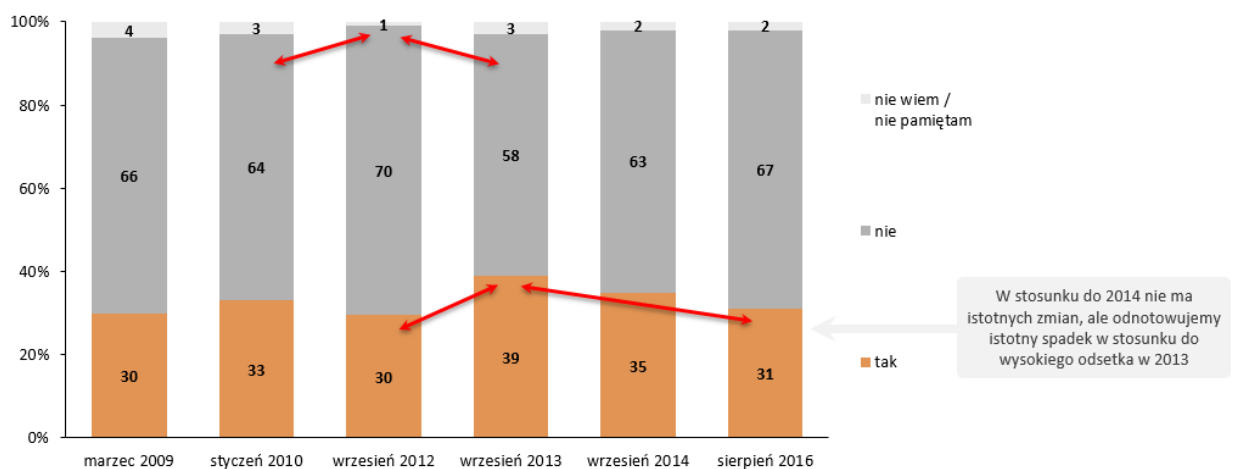
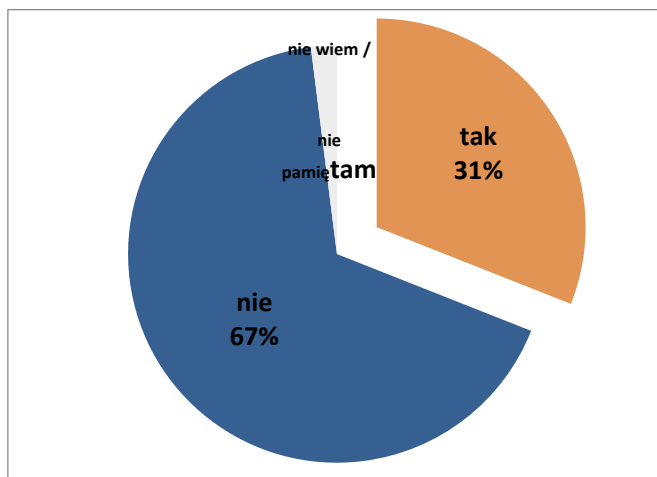
Sektor	Marnotrawstwo żywności (mln ton) $p < 0,05$
Produkcja pierwotna	9,1 \pm 1,5
Przetwórstwo	16,9 \pm 12,7
Dystrybucja (hurtowa i detaliczna)	4,6 \pm 1,2
Gastronomia	10,5 \pm 1,5
Gospodarstwa domowe	46,5 \pm 4,4
Total	87,6 \pm 13,7
Sektor	Koszt tony marnowanej żywności (Euro)
Produkcja pierwotna	399
Przetwórstwo	1490
Dystrybucja (hurtowa i detaliczna)	2768
Gastronomia	3148
Gospodarstwa domowe	3529

W Polsce, jak podają szacunkowe dane Eurostatu z 2006 roku, opublikowane w raporcie Komisji Europejskiej w październiku 2010 r., marnuje się blisko 9 mln ton żywności. Produkcja odpowiedzialna jest za marnowanie około 6,6 mln ton odpadów żywnościowych, gospodarstwa domowe za 2 mln ton, natomiast inne źródła za 0,35 mln ton. W przeliczeniu każdy Polak wyrzuca około 52 kg żywności rocznie. Dane te sytuują Polskę na piątej pozycji państw marnujących żywność w Unii Europejskiej za Wielką Brytanią, Niemcami, Francją i Holandią. Niestety wciąż brakuje stałego monitoringu strat i marnotrawstwa żywności w Polsce, który mógłby przyczynić się do aktualizacji danych na temat skali marnotrawstwa dla poszczególnych etapów łańcucha żywności.

Co najczęściej wyrzucają Polacy i dlaczego?

Niemal 1/3 Polaków przyznaje się, że zdarza im się wyrzucać żywność (na zlecenie Federacji Polskich Banków Żywności, MillwardBrown 2016). Badania na przestrzeni kilku lat pokazują, że tendencja do marnowania żywności stabilizuje się i dotyczy ok. 30% procent społeczeństwa.

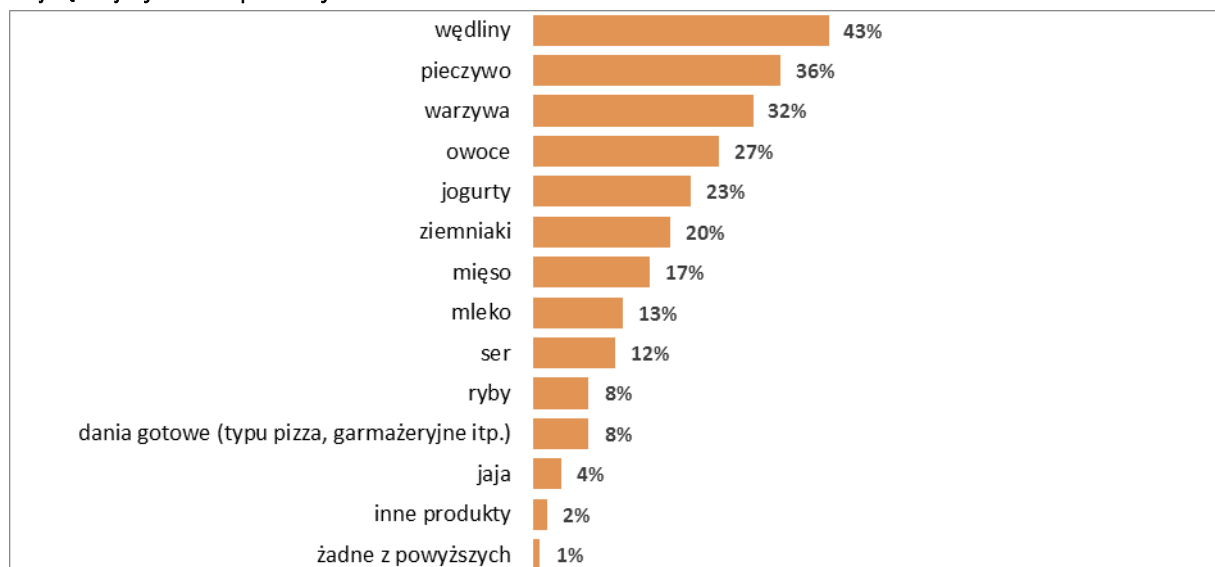
Czy Polakom zdarza się wyrzucać żywność?

Zbieżne wyniki opublikował CBOS 2016 „Deklaracje Polaków dotyczące marnowania żywności” 2016. Według badań, co czwarty Polak wyrzucił jedzenie w ciągu ostatnich 7 dni tzn., że zdarza mu się to regularnie. Polacy deklarują jednak, że wyrzucają mniej jedzenia niż w 2005 roku, co może świadczyć o pewnej skuteczności realizowanych kampanii społecznych zachęcających do prawidłowego postępowania z żywnością. Dane potwierdzają, że osoby bardziej zamożne są skłonne łatwiej wyrzucić jedzenie oraz te zajmujące wysokie stanowiska, uczniom, studentom niż osobom starszym i tym o niższym poziomie dochodów rzadziej zdarza się wyrzucać żywność.

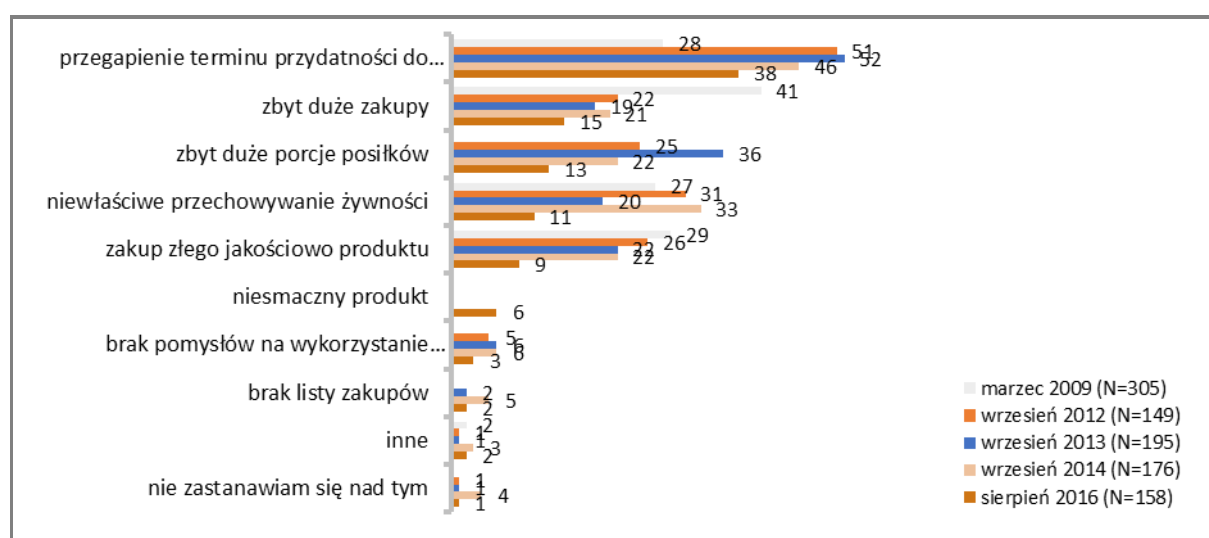
Badani Polacy wśród trzech **najczęściej wyrzucanych produktów** wskazywali kolejno: wędliny (43%), pieczywo (36%), warzywa (32%), owoce (27%), jogurty (23%), ziemniaki (20%), mięso (17%), mleko (17%), ser (12%), ryby (8%), dania gotowe (8%) oraz jaja (4%) (na zlecenie Federacji Polskich Banków Żywności, MillwardBrown 2016). Odnotowano istotny spadek w częstotliwości wyrzucania pieczywa i owoców.

Najczęściej wyrzucane produkty

Natomiast wśród najczęściej wymienianych **przyczyn wyrzucania żywności** są: przegapienie terminu przydatności do spożycia (38%), zbyt duże zakupy (15%), zbyt duże porcje posiłków (13%), niewłaściwe przechowywanie żywności (11%), zakup złego jakościowo produktu (9%), produkt lub danie jest niesmaczne (6%), brak pomysłów na wykorzystywanie resztek (3%) oraz brak listy na zakupy (2%). Najczęstszą przyczyną wyrzucania żywności jest od kilku lat wskazywane przegapienie terminu przydatności do spożycia. Istotnie natomiast zmalało wskazywanie na takie przyczyny jak: niewłaściwe przechowywanie żywności, zbyt duże porcje lub zakup złego jakościowo produktu.

Przyczyna wyrzucania żywności

Z badań CBOS 2016 „Deklaracje Polaków na temat marnotrawstwa żywności” wynika, że jedynie, co drugi Polak (49%) sprawdza datę przydatności produktów do spożycia. Równocześnie, co szósta osoba potwierdza, że zdarza im kupić produkty z krótką datą przydatności do spożycia, a następnie je wyrzucić. Osoby, które przyznają się do wyrzucania żywności, często też kupują na dłuższy okres z góry i zanim zdążą wykorzystać wszystkie produkty, część ulega zepsuciu przed ich wykorzystaniem. Częściej też decydują się na zakup produktów z krótką datą ważności i zdarza się, że kiedy po nie sięgają są już przeterminowane. Produkty z krótkimi terminami do spożycia częściej kupują osoby młode oraz mieszkańcy miast 500 tys. mieszkańców i więcej. Może być to związane z korzystaniem ofert promocyjnych jednak w sposób impulsywny i z ograniczoną możliwością ich wykorzystania.

Banki Żywności - pomocni w szybkim i skutecznym zagospodarowaniu żywności

Banki Żywności w 2015 r. **trzykrotnie zwiększyły ilość udzielanej pomocy** żywnościowej. Udało się to dzięki zaangażowaniu sieci 32 Banków Żywności, przy udziale 3,5 tys. organizacji partnerskich, producentów, dystrybutorów, rolników i wszystkich Was, wspierających działalność.

Ogromnym sukcesem w 2015 r. było wykorzystanie przez Banki Żywności owoców i warzyw objętych rosyjskim embargiem. W sumie udało się przyjąć i rozprowadzić wśród potrzebujących aż 81 tys. ton świeżych produktów. Nie zawiedli, jak co roku, producenci, którzy przekazali 8,2 tys. ton żywności. Z kolei z sieci handlowych przekazały 1,4 tys. ton produktów żywnościowych. Ważnym źródłem pomocy był Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa. Dzięki niemu przekazaliśmy potrzebującym aż 53,8 tys. ton żywności. Podczas trzech głównych zbiórek (Wielkanocna Zbiórka Żywności, zbiórka Podziel się Posiłkiem, Świąteczna Zbiórka Żywności) oraz wielu lokalnie organizowanych zbiórek, zebraliśmy w 2015 r. 1,6 tys. ton żywności.

Tak, więc w ubiegłym roku ze wszystkich źródeł udało się Bankom Żywności zdobyć 146 tys. ton o łącznej wartości 315 mln zł. Żywność ta wypełniła 7300 tirów i pozwoliła dotrzeć z pomocą do 2 mln potrzebujących.

Rok 2015 był dla nas czasem bardzo wyjątkowej pracy. Dotarcie do 2 milionów ludzi, którzy oczekiwali pomocy było wielkim wyzwaniem. Tym większa jest dziś nasza wspólna satysfakcja z tego ogromnego sukcesu. Chciałbym serdecznie podziękować tym, dzięki którym osiągnęliśmy tak wspaniały wynik – pracownikom i wolontariuszom Banków Żywności, producentom, dystrybutorom, organizacjom partnerskim, administracji publicznej i setkom osób dobrej woli, które swój czas i energię zdecydowali się przeznaczyć na pomoc innym. Nie spoczywamy na laurach. Wierzymy, że przy tak dużej i prężnie działającej sieci oraz tylu cudownych ludziach, z roku na rok uda nam się pomagać coraz to większej liczbie ludzi w trudnych sytuacjach życiowych – mówi Marek Borowski, Prezes Zarządu Federacji Polskich Banków Żywności.

Marek Borowski, Prezes Zarządu Federacji Polskich Banków Żywności

Banki Żywności

Federacja Polskich Banków Żywności
Al. Jerozolimskie 30 lok. 8
00-024 Warszawa

www.bankizywnosci.pl

Numer konta bankowego:
48 1540 1157 2115 6612 6809 0001

Przeznacz nam swój 1%!
KRS: 0000063599